

سؤالات آزمون نهایی درس : علوم و فنون ادبی ۳	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	نام و نام خانوادگی :	ساعت شروع: ۸ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۰۶/۲۳	تعداد صفحه: ۴	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۸		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	
ردیف	سؤالات پاسخ نامه دارد		
نمره			

الف	<p>تاریخ ادبیات (۲ نمره)</p> <p>۱- کتاب « تاریخ بیداری ایرانیان » از کیست و موضوع آن چیست؟</p> <p>۲- بیت زیر سر آغاز سروده کدام شاعر دوره بیداری است؟</p> <p>«آن زمان که بنهادم سر به پای آزادی / دست خود زجان شستم از برای آزادی»</p> <p>الف) محمد تقی بهار ب) عارف قزوینی ج) فرخی یزدی د) سید اشرف الدین گیلانی</p> <p>۳- جاهای خالی را با واژه مناسب کامل کنید.</p> <p>الف) در عصر مشروطه بیشترین رویکرد نویسندگان به رمان های بود.</p> <p>ب) جریان نوگرایی شعری نیما با سرایش در سال ۱۳۱۶ تثبیت شد.</p> <p>۴- نام آثار را درستون « الف » به پدید آورندگان آثار درستون « ب » وصل کنید. (درستون « ب » یک مورد اضافی است.)</p> <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td>« الف »</td> <td>« ب »</td> </tr> <tr> <td>الف) ملاقات در شب آفتابی</td> <td>۱- حسن مقدم</td> </tr> <tr> <td>ب) مدیر مدرسه</td> <td>۲- سیمین دانشور</td> </tr> <tr> <td>ج) آتش خاموش</td> <td>۳- علی مؤذنی</td> </tr> <tr> <td></td> <td>۴- جلال آل احمد</td> </tr> </table>	« الف »	« ب »	الف) ملاقات در شب آفتابی	۱- حسن مقدم	ب) مدیر مدرسه	۲- سیمین دانشور	ج) آتش خاموش	۳- علی مؤذنی		۴- جلال آل احمد	۰/۵
« الف »	« ب »											
الف) ملاقات در شب آفتابی	۱- حسن مقدم											
ب) مدیر مدرسه	۲- سیمین دانشور											
ج) آتش خاموش	۳- علی مؤذنی											
	۴- جلال آل احمد											
ب	<p>سبک شناسی (۲ نمره)</p> <p>۵- کدام گزینه، از جمله موضوعاتی است که در کنار تعلیم و تربیت نوین و همگانی بسیار مورد توجه نویسندگان دوره بیداری قرار گرفته است؟</p> <p>الف) دشمنی با استعمار و استبداد ب) حقوق مدنی زنان ج) آزادی طلبی د) تجدید خواهی</p> <p>۶- درست یا نادرست بودن جمله های زیر را مشخص کنید.</p> <p>الف) از نظر موسیقی و عروض ، گروه سنت گرا پایبندی و التزام کمتری به سنت های ادبی داشتند.</p> <p>ب) باستان گرایی و علاقه فراوان به استفاده از واژه های کهن در زبان شعر دوره انقلاب اسلامی محسوس است.</p> <p>۷- یک مورد از ویژگی های زبانی نثر دوره بیداری را بنویسید.</p> <p>۸- همه گزینه ها « سطح ادبی » شعر انقلاب اسلامی را نشان می دهد ، به جز گزینه</p> <p>الف) در این دوره قالب های سنتی مورد توجه قرار گرفت و شیوه نیمایی به ویژه در میان جوانان تاحدودی از رونق افتاد.</p> <p>ب) موضوع شعر محدود نیست و بسیار تنوع دارد و شاعر برای انتخاب موضوع آزاد است.</p> <p>ج) در سال های نخستین ، شعر این دوره از تمثیل و نمادگرایی ، کمتر بهره گرفته است.</p> <p>د) گرایش به خیال بندی ، شعر برخی شاعران این دوره را گاه به شعر بیدل و صائب نزدیک کرده است.</p> <p>۹- چرا در ادبیات معاصر تا انقلاب اسلامی ، واحد شعر بیشتر « بند » است نه « بیت »؟</p>	۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۲۵ ۰/۵										
« ادامه سوالات در صفحه دوم »												

سؤالات آزمون نهایی درس : علوم و فنون ادبی ۳	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	نام و نام خانوادگی :	ساعت شروع: ۸ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۰۶/۲۳	تعداد صفحه: ۴	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۸		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	
ردیف	سؤالات پاسخ نامه دارد		
نمره			

ردیف	سؤالات پاسخ نامه دارد	نمره
ج	موسیقی شعر (۶ نمره)	
۰/۲۵	۱۰- در بیت «هوای حوصله‌ام تا همیشه بارانی است / که مشت سرخ من اکنون به وضع بحرانی است» چند «حذف همزه» وجود دارد؟	
۰/۵	۱۱- نمونه‌های زیر، به صورتی که بین دو کمانک تقطیع شده‌اند، با کدام نوع اختیار شاعری مطابقت دارد؟ الف) نیاز من (U-U-) ب) تو گفتی (- - -)	
۰/۵	۱۲- با توجه به ابیات زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید. ۱- بیا عاشقی را رعایت کنیم / ز یاران عاشق حکایت کنیم ۲- از کرده خویشتن پشیمانم / جز توبه ره دگر نمی‌دانم	
۰/۲۵	الف) مشخص کنید وزن کدام بیت «ناهمسان» است؟ ب) علت «ناهمسانی» بیت مورد نظر را بنویسید.	
۲/۵	۱۳- پس از تقطیع هجایی بیت زیر، هجاهای معادل درد و مصراع را مقایسه کنید؛ و دو اختیار «وزنی» به کار رفته در بیت را بیابید و در مورد آن بنویسید. «چرخ برهم زخم از غیر مرادم گردد / من نه آنم که زبونی کشم از چرخ فلک»	
۰/۲۵	۱۴- بیت زیر در کدام «بحر عروضی» سروده شده است؟ « بیا تا گل برافشانیم و می در ساغر اندازیم / فلک را سقف بشکافیم و طرحی نو دراندازیم » الف) بحر هزج مسدس سالم ب) بحر هزج مثنی سالم ج) بحر هزج مسدس محذوف د) بحر هزج مثنی محذوف	
۰/۵	۱۵- وزن عروضی کدام گزینه با بیت «خانه زندان است و تنهایی ضلال / هر که چون سعدی گلیستانیش نیست» یکسان است؟ الف) شب افروزی چو مهتاب جوانی / سیه چشمی چو آب زندگانی ب) در نیابد حال پخته هیچ خام / پس سخن کوتاه باید والسلام	
۱	۱۶- پایه های آوایی و نشانه‌های هجایی بیت زیر را مشخص کنید. « سعدی نظر از رویت کوتاه نکند هرگز / و روی بگردانی در دامن آویزد »	
۰/۲۵	۱۷- نام نشانه‌های هجایی این رکن عروضی « - - U - » چیست؟	
	« ادامه سوالات در صفحه سوم »	

سؤالات آزمون نهایی درس : علوم و فنون ادبی ۳	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	نام و نام خانوادگی :	ساعت شروع: ۸ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۰۶/۲۳	تعداد صفحه: ۴	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۸		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات پاسخ نامه دارد	نمره
------	-----------------------	------

د	زیبایی شناسی (۶ نمره)	
۰/۲۵	۱۸- در بیت‌های زیر ، هر یک از قسمت‌های مشخص شده ، کدام آرایه معنوی را به وجود آورده است ؟	
۰/۲۵	الف) چو رامین گه گهی بنواختی چنگ	ز شادی بر سر آب آمدی سنگ
۰/۲۵	ب) بگویم تا بداند دشمن و دوست	که من مستی و مستوری ندانم
۰/۲۵	ج) حافظ از جور تو، حاشا که بگرداند روی	من از آن روز که در بند توام، آزادم
۰/۲۵	د) ما گرچه مرد تلخ شنیدن نه‌ایم ، لیک	تلخی که از زبان تو آید، شنیدنی است
۰/۲۵	۱۹- در کدام گزینه « دانسته تاریخی » در آرایه « تلمیح » متفاوت است ؟	
۰/۵	الف) یوسف به این رها شدن از چاه دل مبند	این بار می‌برند که زندانی‌ات کنند
۰/۵	ب) ای پریشان گوی مسکین پرده دیگر کن	پور دستان جان ز چاه نابردار درخواهد برد
۰/۵	ج) عزیز مصر به رغم برادران غیور	ز قعر چاه برآمد به اوج ماه رسید
۰/۵	۲۰- دو شبکه « مراعات نظیر » را در بیت زیر مشخص کنید.	
۰/۵	« بسی تیر و دی ماه و اردیبهشت بر آید که ما خاک باشیم و خشت »	
۰/۵	۲۱- در بیت زیر آرایه « تناقض » را مشخص کنید و علت تشخیص خود را بنویسید.	
۱	« عجب مدار که در عین درد خاموشم که درد یار پری چهره عین درمان است »	
۰/۲۵	۲۲- آرایه « حسن تعلیل » و « اسلوب معادله » را در بیت‌های زیر بیابید و برای تشخیص خود در هر بیت، دلیل بیاورید.	
۰/۲۵	الف) دل چو شد غافل ز حق ، فرمان پذیر تن بود	می‌برد هر جا که خواهد اسب خواب آلوده را
۰/۲۵	ب) به یک کرشمه که در کار آسمان کردی	هنوز می‌پرد از شوق ، چشم کوکب‌ها
۰/۲۵	۲۳- با توجه به بیت‌زیر، به سؤال‌ها پاسخ دهید.	
۰/۲۵	منعم مکن از دیدن قد و رخ و چشمش	من انس به سرو و گل و بادام گرفتم
۰/۲۵	الف) نوع « لف و نشر » را مشخص کنید.	
۰/۲۵	ب) « لف دوم » و « نشر سوم » را بیابید و بنویسید.	
۰/۲۵	۲۴- در بیت « پرستش به مستی است در کیش مهر / برون اند زین جرگه هوشیارها » واژه « مهر » در معنای « عشق » و مهرورزی پذیرفتنی است و دارای آرایه است؛ معنی دیگر آن با واژه‌های و تناسب دارد.	
۰/۲۵	۲۵- آرایه‌های درست هر بیت را از کمانک مقابل آن بیابید و بنویسید.	
۰/۲۵	الف) یارب این آتش که بر جان من است	سرد کن زان سان که کردی برخلیل (تلمیح - تضمین)
۰/۲۵	ب) چندین که بر شمردم از ماجرای عشقت	انده دل نگفتم الا یک از هزاران (اسلوب معادله - اغراق)
۰/۲۵	۲۶- در بیت زیر کدام آرایه ادبی وجود ندارد ؟	
۰/۲۵	« گر ندیدی قبض و بسط عشق را گریه مینا نگر خندیدن ساغر بین »	
۰/۲۵	الف) تضاد	ب) لف و نشر
۰/۲۵	ج) تشخیص	د) تناقض
۰/۲۵	۲۷- در بیت « اگر سنت اوست نوآوری / نگاهی هم از نو به سنت کنیم » واژه « از نو » ایهام دارد ؛ معانی مختلف آن را بنویسید.	
	« ادامه سوالات در صفحه چهارم »	

ساعت شروع: ۸ صبح		رشته: ادبیات و علوم انسانی و معارف اسلامی		راهنمای تصحیح آزمون نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	
تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۶/۲۳			پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu		دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۸			
ردیف	نمره				
۱	الف) تاریخ ادبیات (۲نمره) ناظم الاسلام کرمانی ۰/۲۵ - تاریخ مشروطه ۰/۲۵ ص ۱۹				
۲	ج) «فرخی یزدی» ۰/۲۵ ص ۱۷				
۳	الف) تاریخی ۰/۲۵ ص ۱۸ ب) ققنوس ۰/۲۵ ص ۷۱				
۴	الف) «۳» (علی مؤذنی) ۰/۲۵ ص ۸۰ ب) «۴» (جلال آل احمد) ۰/۲۵ ص ۷۴ ج) «۲» (سیمین دانشور) ۰/۲۵ ص ۷۴				
۵	ب) سبک شناسی (۲نمره) «ب» حقوق مدنی زنان ۰/۲۵ ص ۴۶				
۶	الف) «نادرست» ۰/۲۵ ص ۴۳ ب) درست ۰/۲۵ ص ۹۹				
۷	۱- واژه‌ها و ترکیب‌های عربی ناآشناکتر می‌شود. ۲- به دلایل گوناگون، بسیاری از لغات انگلیسی، ترکی، فرانسوی و ... به نثر فارسی وارد می‌شود. ۳- بر خلاف نثر دوره‌های پیش، عبارت‌های وصفی دور و دراز و لفظ‌پردازی‌های بیجا در نامه‌ها و نوشته‌ها کاهشی آشکار می‌یابد. «یک مورد» ۰/۵ ص ۴۵				
۸	«ب» موضوع شعر محدود نیست و بسیار تنوع دارد و شاعر برای انتخاب موضوع آزاد است. ۰/۲۵ ص ۹۹				
۹	زیرا رواج شعر نونیمایی و سنت‌شکنی هادر قالب شعر و موسیقی و قافیه، مقبول طبع بسیاری قرار گرفت، واحد شعر بیشتر به جای بیت، بند شد. ۰/۵ ص ۹۶				
۱۰	ج) موسیقی شعر (۶نمره) «سه مورد» حذف همزه. ۱- «بارانی است» هجای پایانی مصراع اول ۲- «مَن اکنون» هجای هفت از مصراع دوم و «بحرانی است» هجای پایانی از مصراع دوم «ذکر عدد سه کافی است» ۰/۲۵ ص ۴۹				
۱۱	الف) کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند «ی» در هجای اول، زبانی ۰/۲۵ ص ۵۴ ب) بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه «ـُ» در هجای اول، زبانی ۰/۲۵ ص ۵۰				
۱۲	الف) بیت «ب» وزن «ناهمسان» دارد، برابر با: «مستفعلٌ - فاعلاتٌ - مستفعلٌ» یا «مفعولٌ - مفاعِلنٌ - مفاعیلنٌ» ۰/۲۵ ص ۲۴ ب) زیرا وزن پایه‌ها تکرار یک‌نواخت و یکسانی ندارند. ۰/۲۵ ص ۲۱				
۱۳	۰/۲۵	۰/۲۵	۰/۲۵	۰/۲۵	پایه های آوایی
۲/۵	د د	ر م را دم	ز ن مَر غی	چَر خ بَر هَم	
	- /				
	- UU				نشانه های هجایی ۰/۵
	خ فَا لَک	کِ شَ مَز چَر	کِ زَ بُو نِی	مَنْ نَ آ نَم	
- UU	- - UU	- - UU	- - U -	وزن شعر ۰/۵	
فَعِلن	فَعِلاتن	فَعِلاتن	فَا عِلاتن	الف) در رکن اول آوردن «فاعلاتن» به جای «فعلاتن» ۰/۲۵ ص ۸۴ ب) در رکن پایانی «ابدال» آوردن «فع لن» به جای «فَعِلن» ۰/۲۵ ص ۸۵	
۰/۲۵	«ب» بحر هزج مثنی سالم آوردن چهار «مفاعیلن» ۰/۲۵ ص ۱۰۷				
۰/۵	«ب» در نیابد حال پخته هیچ خام / پس سخن کوتاه باید والسّلام «فاعلاتن، فاعلاتن، فاعِلن» ۰/۵ ص ۹۰				
ادامه در صفحه دوم					

راهنمای تصحیح آزمون نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		ساعت شروع: ۸ صبح	
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه			تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۶/۲۳		
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۸		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu			
ردیف	نمره				
۱۶	پایه‌های آوایی	سَع دى نَ	ظَ رَز رو يَت	كو تَه نَ	كُ نَد هَر گِز
	نشانه‌های هجایی	وَر رو ی	بَ گَر دا نی	دَر دا مَ	نَ تا وی زَد
	ص ۴۹	U - -	- - - U	U - -	- - - U
		۰/۲۵	۰/۲۵	۰/۲۵	۰/۲۵
۱۷	«مُستفَعِلین» ۰/۲۵ ص ۲۴				
۱۸	د) زیبایی شناسی (۶ نمره) الف) اغراق ۰/۲۵ ص ۸۸ ب) تضاد ۰/۲۵ ص ۵۹ ج) تضمین ۰/۲۵ ص ۳۲ د) حس آمیزی ۰/۲۵ ص ۱۱۳				
۱۹	«ب» «ای پریشان گوی مسکین پرده دیگر کن / پور داستان جان ز چاه نابردار در نخواهد برد» ۰/۲۵ ص ۳۰				
۲۰	۱- تیر، دی ماه، اردیبهشت ۰/۲۵ ۲- خاک و خشت ۰/۲۵ ص ۲۸				
۲۱	درد عین درمان است. ۰/۲۵ در تناقض تضاد در یک امر است نه دو امر، درد نمی‌تواند عین درمان باشد. ۰/۲۵ ص ۶۳				
۲۲	الف) «اسلوب معادله» زیرا هر مصراع استقلال نحوی و معنایی خودش را دارد «هر پاسخ مشابه» ۰/۵ ص ۱۱۴ ب) «حسن تعلیل» زیرا شاعر دلیلی شاعرانه و غیر واقعی برای سخن خویش آورده است. یا چشمک زدن ستارگان را از ناز و کرشمه یار بر آسمان می‌داند. ۰/۵ ص ۱۱۷				
۲۳	الف «مرتب» ۰/۲۵ ب) لف دوم: «رخ» ۰/۲۵ ج) نشر سوم: «بادام» ۰/۲۵ ص ۵۷				
۲۴	«ایهام تناسب» ۰/۲۵ واژه‌های: کیش و پرستش ۰/۵ ص ۹۰				
۲۵	الف) تلمیح ۰/۲۵ ص ۳۰ ب) اغراق ۰/۲۵ ص ۸۸				
۲۶	«د» تناقض ۰/۲۵ ص ۶۰				
۲۷	۱- مجدد ۰/۲۵ ۲- قالب شعر نو ۰/۲۵ ص ۹۰				
۲۸	ه) نقد و تحلیل نظم ونثر (۴ نمره) الف) غزل ۰/۲۵ ص ۱۰۰ ب) ۱- زبان و واژگان شعر به سبک خراسانی نزدیک است. ۲- ساختمان واژگان بیشتر ساده و متناسب با جنگ و ایثار و وطن دوستی است. ۳- آشنایی زدایی زبانی و به کاربردن ترکیب‌های تازه و بی‌سابقه مانند: خاطرات ترک خورده، سراپا زرد بودن. «ذکر یک مورد» ۰/۵ ص ۱۰۰ ج) عراقی ۰/۲۵ ص ۹۹				
۲۹	۱- زبان شعری بهار حماسی و سبک شعرش خراسانی است. ۲- بهارشناخت و توانمندی خود را در خدمت آزادی و وطن خواهی در آورد. ۳- برای ارتباط با مردم مفاهیم سیاسی را با زبان ساده و صمیمی بیان می‌کند. ۴- مظاهر استبداد و استعمار را نقد می‌کند و برای دیدگاه خود زبان ادبی برمی‌گزیند. ۵- واقعیات جامعه آن روز را در اختیار مردم قرار می‌دهد. «دو مورد» هر مورد ۰/۵ صص ۱۶ و ۱۷				
۳۰	۱- وجود تکلف و تصنع با به کارگیری کلمات و ترکیبات عربی ۲- تقلید از زبان سبک سعدی در گلستان ۰/۵ ادبی: ۱- کاربرد آرایه تشبیه و جناس، واج آرایه ۰/۲۵ ۲- شیوه نثر مسجع و به کارگیری آرایه سجع ۰/۲۵ ص ۱۹				
۳۱	۱- دهخدا با هوشیاری و با استفاده از زبان طنز و تمسخر به جنگ با مفاسد اجتماعی زمان خود می‌رود ۲- از تجدد خواهی نوگرایی، آزادی طلبی با هدف تأثیرپذیری بر عامه مردم سخن می‌گوید. ۳- اثرش نوعی نقد اجتماعی و طنز سیاسی به شمار می‌رود. «دو مورد» هر مورد ۰/۵ ص ۲۰ (یا هر پاسخ مناسب دیگر)				
۲۰	" در پایان، نظر همکاران محترم در بخش «نقد و تحلیل» صائب است."				